

Filmspridning och ny teknik i samband med hooliganvåld

*- En studie om hur filmklipp sprids och hur
dagens teknik används av svenska
fotbollshooliganer och supportrar*

Film distribution and new technologies in the context of hooligan violence

*- A study on how video clips are spread and how today's
technology is used by swedish football hooligans and supporters*

Av: Jafar Hozali och Shafi Uddin
Handledare: Maria Normark

Förord

Vi vill först och främst tacka våra respondenter som medverkade i vår enkätundersökning. Dessutom vill vi skicka ut ett speciellt tack till vår intervjuperson, som trots svårigheter, valde att ställa upp på en onlineintervju. Vi vill även passa på tacka vår handledare som gav oss det stöd och den support vi behövde för att genomföra studien.

Abstract

We have in this study preformed a quantitative examination on how hooligans use film and new technologies to spread private videos on the Internet. With today's technologies it is very easy for hooligans to publish their videos. In this study, we have choosen to do a questionnaire poll based on seven questions about what people think of hooliganviolence on online video sharing sites. We have also conducted an online interview with a former swedish hooligan. The people who participated in our study are all anonymous, and therefore we have no age or gender included in our study. Most of the videos discussed here are used as entertainment, according to their publishers/viewers, but also as a method of advertising the supporterclubs of different teams. Following our study we can conclude that new technologies have a huge importance for the spread of these videos.

Keywords

Film distribution, New technologies, Hooligans, Violence, Fight, Soccer, Supporters, Internet, Online video, YouTube, Survey

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
Definition.....	5
Firma.....	5
Webb 2.0.....	6
Bakgrund.....	6
Frågeställning.....	7
Syfte.....	7
Avgränsningar.....	7
Tidigare forskning.....	8
Teori.....	8
Huliganismen.....	8
Svensk Lagstiftning.....	9
Filmen.....	10
Filmens innehåll.....	10
Spridning.....	12
Videospridning via Internet	12
Offentlighet	15
Teknik.....	16
Mobiltelefon.....	16
Material.....	17
Metod.....	17
Online-enkät.....	17
Onlineintervju.....	18
Tolkning och Analys av resultaten.....	19

Online-enkät.....	19
Onlineintervju.....	22
Respondentens bakgrund.....	22
Respondentens dagsläge.....	23
Respondentens syn på huliganismen.....	24
Respondentens syn på filmen och dess betydelse.....	25
Slutsats.....	27
Källkritik.....	31
Förslag på vidare forskning.....	31
Litteraturförteckning.....	33
Litteratur.....	33
Filmer och dokumentärer.....	33
Digitalt.....	34
Bilagor.....	36
Enkätformuläret.....	36
Intervjufrågor.....	39
Lagtext.....	40

Inledning

Vi har fått ett nytt medielandskap där medieutbudet blir alltmer omfattande på grund av nya teknologier. Gränserna mellan datorer, radio, press, TV, telefon samt böcker suddas ut och som resultat har informationen blivit allt mer ”flytande”. Mediekulturen har blivit en intensiv och mer genomträngande kultur och från många håll nämns farorna med mediernas negativa inflytande på sin publik. Förändringar vi kan se i medielandskapet påverkar i hög grad ungas levnadsförhållanden och vardagskultur (Von Feilitzen. C, 2009).

I dagens samhälle används Internet aktivt och är en stor del av många människors vardag, både på jobbet och privat. Videodelningsajter är bland de mest besökta platserna på webben. På videodelningsajter kan användare se på videoklipp av olika slag beroende på intresse och det mesta finns att hitta, t.ex politik, humor, sport och våld.

I de flesta videodelningsajter går det även att ladda upp personliga videoklipp. Vi har valt att fokusera oss på videoklipp med inslag av ”huliganvåld” eller ”supporterrelaterat våld” om man så vill kalla det, där vi ser det ur ett ”fotbollsintresserat perspektiv”. Material med supporterrelaterat våldsinnehåll finns att tillgå i stor omfattning på dessa sajter och intresset bland unga verkar vara stort. När fotbollssupportrar och huliganer i Sverige använder sig av den teknik som finns idag blir det allt lättare att fånga händelser och sammandrabbningar för att sedan ladda upp dessa på Internet. Där sprids filmer och klipp inom loppet av sekunder. Vilken betydelse har dessa filmer och klipp för dess användare och hur ser framtiden ut? Har underhållning några gränser? Vi tycker det är viktigt att uppmärksamma detta, både nu och inför framtiden.

Definition

Firma

En ”firma” är en grupp fotbollssupportrar som utövar huliganism. Med detta menas att gruppen utövar våld i en idrottsklubbs namn, dock utan att själva fotbollsklubben officiellt vill bli associerad med eventuella våldsamheter som kan förekomma eller utövas av en ”firmas” medlemmar (www.fria.nu). Detta fenomen kommer ursprungligen från England, i samband med ”Casual-kulturens” framväxt

(www.huliganparon.se). Till en början skedde slagsmålen ofta på själva läktaren men i takt med ökad polisbevakning och förbättrad säkerhet har våldet flyttat ut på gatorna. Idag sker uppgörelser nästan alltid långt ifrån fotbollsarenorna och oftast inte ens på matchdagen. Under början av 2000-talet har det funnits firmor som agerat i flera svenska fotbollsklubbars namn (www.huliganparon.se).

Webb 2.0

Webb 2.0 är de ”nya generationens Internet”, där användaren kan vara med och bidra med innehållet på Internet sajter. Med Webb 2.0 har användaren mer kontroll över sin egen information på Internet. Användaren har dessutom större möjlighet att vara delaktig när det gäller design, uppbyggnad och bidrag i form av bl.a. bilder, texter och video. Exempel på webbsajter, där Webb 2.0 är aktuellt är: YouTube, Facebook och Wikipedia (www.slideshare.net).

Bakgrund

I dagens samhälle växer ett nytt medielandskap fram där medieutbudet blir alltmer omfattande på grund av nya teknologier. De förändringar vi kan se i medielandskapet påverkar i hög grad människors levnadsförhållanden. På Internetsajter kan alla lätt och snabbt ladda upp och dela med sig av videoklipp, utan några större hinder. Dessa videoklipp sprids väldigt snabbt och de blir lättillgängliga för allmänheten. Människor kan idag se videoklipp från dessa sajter via sin mobil. Då det är tillåtet att lägga upp våldsrelaterade videoklipp på till exempel videodelningssajten YouTube, kan det vara svårt för barn och unga människor att riktigt förstå allvaret i det hela, vilket i sin tur kan leda till att de ser det mer som ren underhållning än för vad det verkligen är, i (svenska) lagens mening: ett våldsbrott.

Våldssammandrabbningar i samband med fotbollsmatcher har eskalerat under de senaste åren i Sverige. Det vi idag kallar ”högriskmatcher” har blivit allt fler och det i sin tur har lett till fler sammandrabbningar. I samband med dessa matcher, mellan de olika lagens supporterfirmor och fotbollshuliganer, har sammandrabbningarna börjat ske i större och grövre skalor (Malmström, 2007). Vi kan i media läsa om höga kostnader för polisinsatser i samband med att olika fotbollslag möts (Bjunér & Berg, 2008). I ett TV-program som sändes under 2009 vid namn ”+Aschberg” får man reda

på att en enda ”högriskmatch” kostar samhället ca: 800 000 kronor enbart i polisinsatser (+Ascberg, 2009). Läser man ett reportage i tidningen ”Café” från 2007 får man indikationer på hur huliganismen behandlas som en trend, där man kan läsa om allt ifrån huliganers klädstil till vilka grupperingar som finns i Sverige (Sandstig 2007). Annan medieuppmärksamhet har huliganismen fått i bland annat ett program som visats på TV3 vid namn Insider (Insider, 2007) och i Discovery Channel som under hösten 2007 hade en programserie om hulgankulturen (Football Hooligans International, 2007, Discovery Channel).

Ser man på Olle Findahls rapport, Svenskarna och Internet från 2009, framgår det att unga män i åldern 16-35 år är de som är överrepresenterade, när det gäller att se på videoklipp i webbtidningar online. (www.wii.se). Detta är vad vi vill fördjupa oss i för att se hur filmen används i dessa sammanhang och vilken roll tekniken spelar idag.

Frågeställning

Hur används filmen i samband med huliganvåld?

Hur sprids privata filmklipp av huliganer på Internet?

Syfte

Syftet med denna undersökning är att ta reda på vilken betydelse filmen har för fotbollssupportrar och huliganer, som tar del av våldsfilmerna på Internet. Vi vill undersöka hur videoklipp med huliganvåld sprids på nätet samt vilken roll tekniken spelar in i dessa sammanhang.

Avgränsningar

Studien är avgränsad på det sättet att vi har lagt mest tyngd på vilket sätt filmen sprids bland dessa användare, hur filmerna distribueras och vad filmerna innehåller. Vi kommer att ta upp ämnen som spridning och tillgänglighet och dessutom kommer vi att ta upp tekniken som används i dessa sammanhang. Vi kommer inte att ta upp teorier om psykologisk påverkan, där man kan räkna in

identitetsskapande och tillhörighet, utan endast hålla oss till ett medietekniskt perspektiv. I denna studie har vi avgränsat oss till YouTube som videodelningssajt och vi utgår dessutom från att YouTube är den mest besökta videodelningssajten på Internet.

Tidigare forskning

I en studie, skriven av Mary Madden från 2007, *Online Video*, studerar hon vilka vanor yngre Internetanvändare i USA har, när det gäller onlinevideo. Här har Madden undersökt olika åldersgrupper och det som tydligt framgår är att ca: 75% av unga människor i åldern 18-29 år ser på videoklipp online varje dag. Denna åldersgrupp är den största av alla grupper som konsumerar onlinevideo. Det framgår i Maddens studie att denna åldersgrupp är den grupp där flest användare tar emot videolänkar, skickar videolänkar till andra användare och ser videoklipp tillsammans med andra användare. Det framgår även att åldersgruppen är den grupp där flest användare betygssätter, kommenterar och laddar upp videoklipp. Hälften av åldersgruppen 18-29 år, 49%, säger att de ser videoklipp på videodelningssajten YouTube. Studien har även visat att det manliga könet är det kön som använder sig av YouTube mest (www.pewinternet.org).

Ser man på Olle Findahls rapport, *Svenskarna och Internet från 2009*, framgår det att unga män i åldern 16-35 år är de som är överrepresenterade, när det gäller att se på videoklipp i webbtidningar online. 54% av andelen Internetanvändare i åldern 16-35 år ser på videoklipp 1-3 gånger per vecka och 19% ser på videoklipp dagligen. Detta jämförs med samma kategori kvinnor, där det är 27% kvinnor som ser på videoklipp 1-3 gånger per vecka och endast 3%, som ser dagligen (www.wii.se).

Teori

Huliganismen

Till en början ska vi förtydliga definitionen av huligan och huliganism. Givetvis vet vi att denna definition kan vara svår att förtydliga och förklara, på grund av att ordet definieras olika, beroende på vem frågan blir ställd till. När vi slår upp ordet huligan i utländska uppslagsverk får vi fram ord som till exempel ”laglös och våldsam ung person”, ”brutal människa”, destruktiv person med dåligt

uppförande” (www.thefreedictionary.com). I alla förklaringar ser vi att det handlar om unga människor. När vi slår upp ordet i till exempel svenska Nationalencyklopedin får vi fram ord som ”ligist” och ”bråkiga ungdomar”, men här kan vi även läsa att ordet huligan används, på senare år i samband med ”idrottsfans som ställt till med bråk i samband med exempelvis fotbollsmatcher” (www.ne.se).

Fotboll har alltid varit en våldsam sport. De allra första fotbollsmatcherna spelades i Storbritannien, där de hölls mellan två byar. Under en vanlig fotbollsmatch var slagsmål mer en regel än undantag. Sporten var väldigt brutalt och i och med detta blev så småningom den engelska kungen Edward II tvungen att förbjuda sporten helt. Även den engelska kyrkan var inblandad i hindrandet av fotbollen och förbudet mot sporten hölls i flera hundra år (Brännberg, 1996).

Så småningom började medborgarna att protestera och ville inte ge upp deras kära sport, trots att det rådde förbud och förekom hot och bestraffningar av olika slag. Med tiden blev fotbollen folkets sport och arbetarklassens flaggskepp (Brännberg, 1996).

År 1888 var första gången seriefotbollen organiserades i England. I och med detta tog det inte lång tid innan sporten skulle växa och ta världen med storm. Idag har fotbollen blivit världens populäraste sport (Brännberg, 1996). Ett konkret exempel på vad fotbollen betyder för människor är när Honduras och El Salvador spelade en VM-kvalmatch där ett fullskaligt krig utbröt mellan länderna, ”kriget” varade i fem dagar och över 2000 människor dog. Allt detta för en Fotbollsmatch.

Huliganismen och läktarvåldet kom till Sverige under 70-talet. AIK (Allmänna Idrottsklubben) var en av de första lagen som syntes i dessa sammanhang. AIK hade då deras inofficiella supportergrupp ”Black Army”.

Inspirationen till detta kom till viss del från SVT:s TV-program ”*Tipsextra*”, som visade klipp från den engelska ligafotbollen där klipp på berusande, sjungande, supportrar, som ständigt var inblandade i våldsamma läktarbråk visades. Sedan dess har huliganer bara ökat, nu har de flesta svenska storklubbar inom fotbollen en supportergrupp eller firma (Brännberg, 1996).

Svensk Lagstiftning

För att vi som författare ska kunna fördjupa oss i ämnet har vi tittat närmare på vad svensk lagstiftning säger om vissa av de handlingar, som utförs av dessa grupper och individer. Tittar man på den svenska lagboken ser man klart och tydligt att en del av de handlingar, som utförs av dessa grupper och

individer är olagliga. Nedan har vi citerat ett par exempel från svensk lagtext, som kan relateras till vår studie, för att visa vad som betraktas som brott och hur lagen ser på detta.

När det gäller den allmänna ordningen, som i supporterrelaterade våldssammandrabbningar, kan störas säger lagen enligt Brottsbalken, andra avdelningen, 16:e kapitlet, 1 § att den som stör den allmänna ordningen, genom förenat våld, kan dömas för upplopp. Straffet för detta blir fängelse i högst fyra år. De som inte är anstiftare eller anförare, men ändå med i folksamlingen, kan dömas till böter eller fängelse i högst två år. Om folkmassan skingrar sig på befallning från myndighet kan anstiftare och anförare ändå dömas för upplopp, men då blir straffet lägre (www2.notisum.com).

När det gäller misshandel, som också är en aktuell handling, vid supporterrelaterade sammandrabbningar, säger lagen enligt Brottsbalken, andra avdelningen, 3:e kapitlet, 5 och 6 §, att den som förorsakar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta kan dömas för misshandel. Straffet för detta blir fängelse i högst två år. Om brottet anses som grovt kan man dömas för grov misshandel, där straffet blir fängelse i lägst ett år och högst 10 år (www2.notisum.com).

Filmen

Filmens innehåll

När en datoranvändare besöker videodelningssajter på Internet och söker filmklipp på huliganer eller fotbollsrelaterat våld får han/hon fram många resultat. Det är inte någon hemlighet att fotbollshuliganer och fotbollsrelaterat våld är ett hett och aktivt ämne.

När vi söker på olika begrepp inom ämnet på videodelningssajten YouTube kan vi se tydliga mönster. Det som sammanfattar de flesta filmklipp är att de är filmade genom handhållna kameror som exempelvis mobilkameror eller inspelningsbara digitalkameror, där kvalitén inte alltid är den bästa. Dessa filmer brukar oftast vara filmade ostadigt och skakigt. Förutom filmer inspelade av privatpersoner finns det även filmer och klipp tagna av journalister, men upplagda av privatpersoner. Dessa är filmade i mycket bättre kvalitet. Exempel på dessa filmklipp är nyheter och reportage.

Det finns en mängd olika typer av filmer som går att sprida över Internet. Vissa filmer är redigerade/manipulerade för att skapa gemenskap, andra är redigerade/manipulerade för att göra bort

motståndaren. Det finns även stora möjligheter till manipulation och redigering av filmer och klipp för att påverka människor i dessa kretsar. När det gäller filmer som laddats upp av privatpersoner och som inte är kopplade till en firma finns det även här manipulerade och icke-manipulerat material.

Det som är gemensamt för de flesta filmerna och filmklippen är att när filmen är manipulerad har de som medverkar oftast täckt för ansiktet på personerna som är med. Huvuddelen av de filmer som inte är manipulerade är oftast filmade i så pass dålig kvalitet att det är nästan omöjligt att identifiera de personer som medverkar. Den gemensamma nämnaren i dessa filmer är att de innehåller inslag av våld. I vissa filmer och filmklipp är våldet huvudpunkten och i andra är det våldet bara en del av handlingen. Där våldet bara är en del av handlingen har man fokuserat mest på att visa upp firmans medlemmar och deras symboler.

För att förtydliga det som diskuteras ovan har vi tagit ett filmklipp från videodelningssjaten YouTube och placerat ut bilder med nyckelhändelser från själva klippet. Det sökord vi använde oss av var "svenska huliganer" (www.youtube.com). Nedan visas åtta illustrationer med förklarande text. Bilderna visar en sammandrabbning mellan två supportergrupper i Sverige. Vi vill varna känsliga läsare för otäcka scener:

Illustration 1: Till en början ser vi hur stämningen verkar vara orolig, men att polis ändå finns på plats för att försöka hålla kontroll på läget.

Illustration 2: Plötsligt attackerar en av gärningsmännen en anhängare till motståndarlaget.

Illustration 3: Här ser vi tydligt hur misshandeln börjar och fler gärningsmän ansluts.

Illustration 4: På denna bild ser vi hur AIK:s (Allmänna Idrottsklubben) flagga syns till höger.

Illustration 5: Här ser vi hur situationen har urartat. Flera gärningsmän är inblandade och knytnävsslag, blandat med sparkar, utdelas från olika håll.

Illustration 6: Detta är den värsta delen av sammandrabbningen. Här ser vi hur den ena gärningsmannen är ovanpå den andre och utdelar slag och sparkar på ett mycket otäckt sätt.

Illustration 7: Det dröjer inte lång tid innan polisen lyckas ingripa och få kontroll över situationen.

Illustration 8: Till slut har polisen lyckats lugna ner tumultet och resultatet är att de har lyckats gripa flertalet gärningsmän.

Spridning

Videospridning via Internet

En av de nya teknikerna idag inom medieutbudet är just videodelningssajter. Dessa sajter är webbplatser med videoklipp som har laddats upp av dess användare. En av de mest populära

videodelningssajterna online är YouTube, där det laddas upp tjugo timmars film varje minut (www.svd.se). Sajten bygger på att vem som helst ska kunna lägga upp sina egna videoklipp, men även ta del av andras. Efter starten i februari 2005 har YouTube intagit förstaplatsen för onlinevideo. Det är den mest populära platsen på webben att "hänga på" för människor som vill se på och dela med sig av videoklipp (www.svd.se). På YouTube kan alla lätt och snabbt ladda upp och dela med sig av videoklipp (www.youtube.com).

På sajten kan man skaffa sig ett eget konto som blir användarens egna kanal och sida. Genom att ha ett konto kan en användare lätt spara sina favoritvideoklipp, kommentera och sätta betyg på andras videoklipp, det går även att skicka meddelanden till andra användare på sajten. Som användare får man inte lägga upp material som är längre än tio minuter, men detta går att ordna genom att dela upp materialet i olika delar (www.youtube.com).

Stor del av YouTubes intäkter kommer från annonsförsäljning där företag kan köpa sina egna, så kallade Brand channels, som marknadsför deras företag. Många stora företag har dragit nytta utav de nya sättet att marknadsföra sig; Stora företag som BBC och SVT har lagt upp videoklipp och material som finns på deras egna sida på YouTube. I och med detta når TV-bolagen fler tittare (www.youtube.com).

På YouTube går det inte att ladda upp vilket material som helst, sajten har strikta regler mot material som innehåller grova våldsscener, pornografi och djurplågeri. Användare som bryter mot sajtens regler anmäls och klipp som har förbjudet material raderas bort. Dessutom kan användare bli avstängda från sajten. En användare måste själv ha upphovsrätt, eller tillåtelse från upphovsmannen, till det material man lägger upp.

Många forskare försöker förstå sig på vad mediefenomenet YouTube betyder och vilka typer av videoklipp vi människor verkligen ser. Man försöker förstå varför denna sajt har vuxit så mycket under de senaste åren. Enligt Pelle Snickars och Patrick Vonderau, som är författarna till boken YouTube reader, har YouTube en mängd olika infallsvinklar som är väldigt magnifika (www.svd.se). Sajten har blivit ett stort forskningsföremål i en mängd olika discipliner, från juridik och politik till antropologi. Författarna talar också om att sajten i överlag håller en hög standard på de olika bidragen även om de kan finnas vissa undantag.

YouTube har sin egen klang och är lika förbryllande som TV:n, när den uppfanns. Därför kan vi inte påstå att videodelningssajter är som se på TV, fast på Internet, eftersom de skiljer sig från det mesta vi har upplevt tidigare (www.svd.se).

Andra typer av videodelning på Internet är ”videos of affinity” som är en form av gemenskapsvideo. Dessa typer av videoklipp fungerar som en uppdatering till de så kallade sociala nätverk. Ett konkret exempel är statusuppdateringarna på exempelvis communitysajten Facebook.

Videodelningssajter har blivit populära de senaste åren. Ett fenomen är så kallade ”vloggare”, dvs. videobloggare. Ett exempel på en välkänd ”vloggare” är Blondinbella, som skapar sitt varumärken genom att visa upp de senaste trenderna inom mode (www.blondinbella.se).

Med de nya medierna måste även politiker vara på sin vakt för att inte bli fångade i något opassande uttalande. USA-politikern George Allen fick avgå från sin post då en privat filmare hade spelat in när Allen hade uttalat sig rasistiskt i en privat tillställning. Filmen spreds snabbt på Internet och politikern blev tvungen att lämna sin post med omedelbar verkan (www.svd.se).

Med den nya tekniken och tillgängligheten som finns på Internet idag kan fotbollens ”firmor” diskutera sina matcher och gemensamma intressen, som till exempel hat mot olika motståndare. Användare kan skriva i olika forum och bloggar och det tar inte många sekunder innan ens budskap finns tillgängligt över hela landet. I en del konversationer kan man, som läsare, exempelvis se hur fotbollssupportrar skriver om hur illa de slog någon i motståndarlaget. I och med att tekniken har utvecklats de senaste åren kan vi människor nu gå från berättande till det visuella. Som exempel har vi nedan citerat ett par inlägg från en blogg där vanliga datoranvändare kan skriva sina åsikter om olika händelser inom svensk ”supporterkultur”. Bloggen heter ”Intefanvetjag” och redan på förstasidan kan man se en underrubrik där det står:

”Här skrivs om allt mellan himmel & jord! Passar det inte så stick...”

I bloggen kan man även ladda upp och se videoklipp från olika händelser. Vi vill varna känsliga läsare

för svordomar och dylikt, som kan förekomma:

”Haha gbg:are med hybris. skäms du inte lite? ingen bryr sig om er och vad ni skriver i eran blogg. ycg är en fis i rymden..”

”Det här är bara ett tecken på att ni göteborgare inte kan ett skit om supporterhistorik i Sverige! Att vi va som gais öis är ju bara dynga då Hammarby är den klubben som va först med allt som har med läktar och supporterkultur att göra! Vi hade 80talet vi hade 90talet och vi ska se till så vi har 2000talet också.”

”Haha, då kanske det är dax att ni börjar vinna ngn fight nu då bajen! Det har gått drygt åtta år på 2000talet nu din efterblivna åsna!”

”200 man - vi kör över Allt!!”

Genom dessa inlägg kan vi se hur supportrar uttrycker sig, när det gäller olika händelser inom sport och supporterkultur. Just denna blogg är bara ett exempel på de bloggar och forum som finns tillgängliga för personer inom dessa kretsar (intefanvetjag.blogg.se).

Offentlighet

Författaren Lars Ilshammar tar upp det nya sättet för medborgare att kommunicera. Författaren skriver om det ”offentliga rummet på Internet”, där medborgare, på olika sätt, för diskussioner med varandra (Ilshammar, 2005). En stor utveckling har skett i den digitala världen och här har det offentliga rummet har en stor roll. Människor kan gå in i olika chatrum och communities, som exempelvis Facebook, för att uttrycka sig på olika sätt. Det som kallas för webb 2.0 gör det lättare för oss människor att nå ut till andra på webben. Med den nya tekniken på Internet och webb 2.0 har den demokratiska processen blivit större menar Ilshammar. Genom den nya utvecklingen kan människor idag uttrycka sig mer fritt och detta leder till att deras åsikter kan bli hörda. Det nya offentliga rummet är en positivt utveckling där människor kan ta del av andras åsikter och genom detta skapa argument, som leder till kritiskt tänkande (Ilshammar, 2005).

Den nya tekniska utvecklingen har ökat möjligheten för människor att kunna uttrycka sig. Men med den snabba utvecklingen som sker på Internet, där hemsidor och forum blir allt fler, blir det även svårare för människor att bli hörda. Detta anser Ilshammar bara vara en fasad. Med där menar författaren att även om medborgare kan uttrycka sig fritt och ha sina egna åsikter, så har inte konversationen mellan människor utvecklats i samma grad. Människor som går in i olika bloggar och chatrum lägger ingen större vikt på varje åsikt utan behandlar endast åsikterna ytligt. Detta är en av de negativa konsekvenserna med den tekniska utvecklingen menar Ilshammar. För många åsikter har lett till att en åsikt inte väger lika tungt längre (Ilshammar, 2005).

Teknik

Mobiltelefon

I och med att kameran på mobiltelefonen infördes har det blivit lättare för privatpersoner att kunna filma och fånga bilder. Människor, rent allmänt, reagerar inte när en person tar upp sin mobiltelefon och filmar, till skillnad från vanlig digitalkamera och videokamera. Allmänheten reagerar inte lika starkt på en mobiltelefon som på en videokamera, eftersom en mobiltelefon kan användas för både samtal och andra funktioner. Mobilkameran gör de lättare för allmänheten att snabbt ta bilder på händelser som sker i omgivningen eftersom människor oftast har med sin mobil var de än går (www.computertimes.asia1.com).

Kameramobilen spelar en stor roll i dessa sammanhang. Kameramobilen gör att privatpersoner och huliganer idag snabbt och enkelt kan fånga våldsamma situationer och sedan ladda upp dem på Internet (www.sveriges scenen.se).

Med den snabba uppkoppling som nutidens mobiltelefoner har, kan människor snabbt och enkelt överföra sina bilder och videoklipp genom till exempel Bluetooth och MMS (Multimedia Message Service). Detta innebär att spridningen av videoklipp kan ske direkt genom kameramobilen (www.acnmobile.com, www.datacomshop.com). Med den nya tekniken kan människor surfa på Internet från mobiltelefonen och lägga upp video klipp och bilder på YouTube eller liknande sidor.

Utvecklingen av tekniken erbjuder nya möjligheter att sprida våldsrelaterade videoklipp på Internet. Små enkla steg som kan innebära stora konsekvenser då till exempel människans personliga integritet står på spel. När till exempel ett videoklipp kommer ut på Internet kan de vara svårt för upphovsmannen att stoppa spridningen, även fast videoklipppet tagits ner eller blivit förbjuden på sajten. Vem som helst kan ladda ner klippet och sedan ladda upp det igen, eller sprida det på något annat sätt. Detta med förutsättningen att nedladdningen gjorts innan det ursprungliga klippet tagits bort.

Material

Till denna studie har vi, förutom teorier och tidigare forskning, använt oss av en webbaserad onlinestudie och en mailintervju med en före detta svensk huligan. Eftersom det finns få tidigare undersökningar, som vi direkt har kunnat applicera eller dra paralleller till vår studie, har vi till största del förlitat oss på våra egna undersökningar. Till våra studier har vi enbart använt oss av respondenter online.

Metod

Online-enkät

Vi bestämde oss i ett tidigt skede i studien att använda oss av en enkätstudie online och en intervju. Redan i början visste vi att intervjun skulle vara väldigt svår att genomföra, eftersom vi berör ett väldigt kontroversiellt ämne. Men efter att ha utannonserat att vi ville få tag på en insatt person för intervju på de mest populära forumen i Sverige fick vi till slut även tag på en person som visade sig vara före detta huligan.

Enkätundersökningen online utfördes på forumet Flashback, där vi postade en länk till ett onlineformulär, som användare fick klicka på för att besvara. Vi bestämde att vi skulle ta med de första 50 enkätsvaren i studien. Enkäten bestod av sju frågor som till mesta dels behandlade supporterrelaterade videoklipp på Internet. Inlägget postades i ämnet fotboll och där skrev vi ett par

rader om vilka vi var och vad för slags enkät vi hade postat. För att försäkra oss om att vi fick med rätt respondentgrupp hade vi i slutet en fråga, där man fick svara på hur ofta man besöker fotbollsmatcher, för att ta reda på om personen var en aktiv supporter. Denna fråga använde vi för att filtrera bort en del av respondenterna i ett senare skede.

Våra respondenter har varit personer som är rätt vana vid Internet- och datoranvändning. Denna slutsats har vi tagit eftersom vi anser att det krävs viss IT-erfarenhet när man sitter och skriver i ett forum som Flashback. Respondenternas ålder, kön osv. har vi inte lagt större tyngd på, eftersom vi ansåg att det skulle vara omöjligt att verifiera dessa uppgifter vid en onlineundersökning.

Vår enkätundersökning utfördes genom onlineprogrammet Google Docs. I och med detta blev det väldigt bekvämt för oss att gå in och se och sammanställa våra resultat. På alla frågor förutom den första hade vi svarsalternativen Ja, Nej eller Vet ej. På den första frågan, där respondenterna skulle svara på hur ofta de besökte videodelningssajter på Internet hade vi svarsalternativen 1-5 gånger per dag, 1-5 gånger per vecka och 1 till 5 gånger per månad.

Efter 1,5 dagar hade vi fått in 51 svar. Vårt att nämna är att vi stängdes av från forumet Flashback redan efter 2 dagar då det visade sig att vi hade brutit mot deras postregler. Det visade sig att vi hade postat ett nytt ämne i en tråd, vilket var förbjudet. Detta ledde till att vårt användarkonto blev spärrat.

Onlineintervju

För att få tag på vår intervjuperson var vi tvungna, även här att söka i olika forum och onlinecommunities. Det tog lång tid innan vi fick tag i en person som ville ställa upp på en intervju och även när vi hade fått tag på denna person var vi till en början lite osäkra om han var den vi sökte efter. Efter ett par dagars mailkontakt visade det sig att personen verkade insatt i ämnet. Intervjupersonen hittade vi genom forumet Flashback, där vi utbytte mailadresser för att kunna hålla en konversation. Tillsammans kom vi överens om att vår intervju person skulle vara anonym och att vi inte skulle ta med någon information om hans identitet i vår studie. I våra studie skulle vi kalla honom för ”Stefan”. Det enda vi visste om honom var att det var en man i 35-års åldern, att han tidigare hade varit verksam huligan i Stockholmslaget AIK. Själva intervjun gick till på så sätt att vi skickade våra frågor till honom via E-mail. Därefter fick respondenten svara på våra frågor och skicka tillbaka dem till oss. Efter att ha undersökt respondentens svar var vi tvungna att skicka ett par följdfrågor till honom för att komplettera intervjun, även här via E-mail.

Tolkning och Analys av resultaten

Online-enkät

Den först frågan var hur ofta respondenterna besöker videodelningssajter på Internet? Med denna fråga ville vi ta reda på vilka sorters användare vi hade att göra med. Besökte de videodelningssajter ofta eller sällan? Resultaten visade sig inte vara så överaskande. I ett inledande skede visste vi att det nya fenomenet med videodelningssajter har blivit ett fenomen som är mycket populärt bland unga människor. Av 51 personer var det 33 stycken, alltså ca: 65%, som svarade att de besökte videodelningssajter 1-5 gånger per dag. Resten, 18 respondenter, svarade att de besökte videodelningssajter 1-5 gånger per vecka. Ingen av respondenterna svarade att de besökte videodelningssajter 1-5 gånger per månad. Här går det att dra tydliga paralleller till både svenska studier och studier från USA. I Mary Madden studie från 2007, *Online Video*, ser vi att 75% av unga människor i åldern 18-29 år ser på videoklipp online varje dag (www.pewinternet.org). Även i Olle Findahls rapport, *Svenskarna och Internet från 2009* kan man läsa att unga män i åldern 16-35 år är de som är överrepresenterade, när det gäller att se på videoklipp i webbtidningar online (www.wii.se).

Den andra frågan tog upp om respondenterna själva eller någon i deras umgänge hade sökt på supporterrelaterade våldsfilmerna på Internet. Här såg vi att majoriteten av respondenterna svarade att de hade gjort så. Ca: 88% hade själva, eller någon i deras umgänge sökt supporterrelaterade videoklipp. Endast tre respondenter, ca: 6%, svarade att de inte hade gjort det. Resterande 6% av respondenterna svarade att de inte visste om de hade sökt sådant innehåll. Även när det gäller denna fråga såg vi inte några större överraskningar. Vi hade förväntat oss att få denna typ av resultat eftersom vi antog att ungdomar i denna åldersgrupp söker våldsrelaterat innehåll på Internet.

Med fråga nummer tre skulle vi ta reda på om det hade varit lätt att hitta supporterrelaterat våldsklipp. Majoriteten, ca: 89%, av de som hade sökt supporterrelaterat våldsklipp, svarade att det hade varit lätt. För att kunna svara på denna fråga var det förutsatt att respondenten hade svarat ”Ja” på föregående fråga. Men vissa av respondenterna, som hade svarat ”Nej” eller ”Vet ej” på den förra frågan hade även svarat ”Vet ej” på denna fråga. Därför blev det lite fel i den totala procentsatsen på denna fråga, men

det påverkade inte resultatet av frågan i övrigt. Därför kunde vi bortse från deras svar. Endast en respondent svarade att denne tyckte att det inte var lätt att hitta supporterrelaterade videoklipp. Navigerar man sig till videodelningssajten YouTube idag och söker på ett ord som "hooligans" får man upp ca. 53 800 videoklipp. Om man specificerar sin sökning till "supporters fighting" får man ett resultat på ca. 2 750 videoklipp. Med denna information i åtanke är det inte konstigt att det är lätt att hitta supporterrelaterat våld på videodelningssajter (www.youtube.com).

Den fjärde frågan handlade om respondenterna någon gång hade blivit rekommenderad att besöka en videodelningssajt för att se på ett supporterrelaterat våldsklipp. Här såg vi att 39 respondenter, ca: 76%, hade svarat "Ja". Resterande hade svarat "Nej" eller "Vet ej". I Mary Maddens studie framkommer det att åldersgruppen 18-29 år är den grupp där flest användare tar emot videolänkar och skickar videolänkar till andra användare. Resultaten i denna fråga innebär att spridningen av dessa videoklipp inte enbart har med den nya tekniken att göra, utan det finns en sorts psykologisk aspekt som ligger bakom. Men eftersom vi har valt att avgränsa oss, innebär detta att vi inte kommer att fördjupa oss i detta ämne.

Fråga fem tog upp om respondenterna kunde tänka sig att filma ett supporterrelaterat våldsbrott för att sedan ladda upp det på en videodelningssajt. Här hade 35 respondenter, ca: 69%, svarat "Ja".

11 respondenter, ca: 22%, hade svarat att de inte skulle tänka sig göra det. Och resterande 5 respondenter hade svarat att de inte visste om de kunde tänka sig utföra en sådan handling. Vid denna fråga blev resultaten lite överraskande. Innan vi skickade ut enkäten trodde vi inte att så många respondenter skulle svara att de kunde tänka sig filma för att sedan ladda upp det på en videodelningssajt. Att vi skulle få ett sådant svar från de respondenter som ansåg sig själva vara aktiva supportrar, var vi överens om, men att få detta resultat från de "vanliga" respondenterna var definitivt en överraskning. I Maddens studie framgår det att åldersgruppen 18-29 år är den grupp där flest användare laddar upp videoklipp.

Vid fråga om respondenterna tyckte att videodelningssajter på Internet bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp svarade 43 av dem, ca: 84%, "Nej". 4 av respondenterna, ca: 8% svarade att videodelningssajter bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp och resterande 8% svarade att de inte visste. Här såg vi en tydlig majoritet som inte ville att videodelningssajter bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp. För oss var detta inte någon större överraskning. I reportaget +Aschberg kan man se hur

programledaren diskuterar hur vi i Sverige idag förhåller oss till våld i nya medier. Dagens användare, alltså konsumenterna, har inget större intresse av att slopa våldsrelaterat innehåll på Internet (+Ascberg, 2009).

Med den sista frågan ville vi ta reda på hur stor andel av respondenterna som ansåg sig själva vara en aktiv supporter till en svensk fotbollsklubb. För att förtydliga "en aktiv supporter" bestämde vi att dra en gräns. Under frågan hade vi skrivit att med den aktiv supporter menar vi en person som går på mer än 70% av klubbens hemmamatcher i allsvenskan. Här hade 27 respondenter, ca: 53%, svarat "Ja". 21 respondenter, ca: 41%, hade svarat "Nej" och resterande 6% hade svarat att de inte visste. Det viktiga med denna fråga var att vi skulle lyfta fram de som ansåg sig själva vara aktiva supportrar, eftersom vi antog att dessa personer berördes mest av vår typ av studie. Här blev vi lite överraskade över att ha lyckats få så många respondenter som hade svarat Ja. Mer än hälften av våra respondenter ansåg sig själva vara aktiva supportrar.

När vi endast analyserar de respondenter som anser sig själva vara aktiva supportrar ser vi att en majoritet, 59%, besöker videodelningssajter väldigt ofta, 1-5 gånger per dag. Resterande respondenter, 41%, hade svarat att de besöker videodelningssajter 1-5 gånger per vecka. Ingen av respondenterna svarade att de besökte videodelningssajter 1-5 gånger per månad. Återigen är det väldigt tydligt att videodelningssajter är populära, även bland denna typ av användare.

Rent generellt blev resultaten av vår enkätundersökning, när det gäller denna del, väldigt överraskande. Till en början hade vi en svag uppfattning av att de respondenter, som ansåg sig själva vara aktiva supportrar, skulle svara mycket mer åt det "huligana" hållet. Men denna grupp hade överlag liknande svarsmönster som övriga respondenter. Vid frågan om att respondenterna själv, eller någon i deras umgänge, hade sökt på supporterrelaterade våldsfilmerna på Internet såg vi att majoriteten hade svarade att de hade gjort så. 24 av dessa respondenter, ca: 89% hade själva, eller någon i deras umgänge, sökt supporterrelaterade videoklipp. Endast en av dessa respondenter hade svarade att de inte hade gjort det. Resterande 2 av respondenterna svarade att de inte visste om de hade sökt sådant innehåll. Alla de 24 respondenterna som hade svarat på denna fråga tyckte även att det hade varit lätt att hitta supporterrelaterade våldsklipp på Internet. Det som syntes mycket tydligare när det gäller denna grupp av respondenter var att det är lätt att få tag på denna typ av material på videodelningssajter.

Vid frågan om respondenterna någon gång hade blivit rekommenderad att besöka en videodelningssajt för att se på ett supporterrelaterat våldsklipp kunde vi se att 21 respondenter, ca: 77%, hade svarat ”Ja”. Resterande 6 respondenter hade svarat ”Nej” eller ”Vet ej”.

Fråga fem tog upp om respondenterna kunde tänka sig att filma ett supporterrelaterat våldsbrott för att sedan ladda upp det på en videodelningssajt. Här hade 19 stycken av de respondenter som ansåg sig själva vara aktiva supportrar, alltså ca: 70%, svarat ”Ja”. 6 respondenter, ca: 22%, hade svarat att de inte skulle tänka sig göra det. Och resterande 2 respondenter hade svarat att de inte visste om de kunde tänka sig utföra en sådan handling. Många fler, än vad vi trodde ursprungligen, hade alltså svarat att de kunde tänka sig filma en våldshandling.

Vid fråga om respondenterna tyckte att videodelningssajter på Internet bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp hade 2 respondenter, ca: 7%, svarat ”Ja”. 24 av respondenterna, ca: 89% svarade att videodelningssajter inte bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp och resterande 8% svarade att de inte visste. Värt att nämna här är att de två respondenter som hade svarat ”Ja” på denna fråga, alltså att videodelningssajter bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp, hade även svarat ”Nej” på föregående fråga, om man kunde tänka sig att filma ett supporterrelaterat våldsbrott för att sedan ladda upp det på en videodelningssajt. Det finns alltså aktiva fotbollssupportrar som inte kan tänka sig filma ett slagsmål för att sedan ladda upp det på Internet och som tycker att videodelningssajter bör förbjuda våldsrelaterat innehåll. Men när man jämför dem med helheten är de inte många.

Onlineintervju

Respondentens bakgrund

”Stefan”, som vi har valt att kalla vår intervjuperson, hade en rätt trygg uppväxt. Familjen bodde i en förort till Stockholm och gjorde det fram till att han var 14 år gammal. Han var alltid intresserad av fotboll och spelade väldigt mycket under barndomen, men på grund av sitt häftiga temperament blev det inte alltid lyckat på fotbollsplanen. Ju äldre han blev desto mindre tid gick åt fotbollen, men intresset fanns alltid kvar.

”Stefan” gick ut gymnasiet med ofullständiga betyg, men att få ett jobb var inga problem. Vissa i hans umgängeskrets arbetade i byggbranschen och det dröjde inte länge innan även han gjorde det. Efter gymnasiet hade han etablerat kontakter med två personer inom det som senare skulle kallas för ”Firman Boys” och det var han väldigt stolt över. Att stå på läktaren och skrika var en av de bästa sakerna han visste om. Han skriver:

”När det handlade om en högriskmatch var det nästan som julafton”.

”Stefan” skriver om att han hade tagit de flesta droger som fanns, men inget gick upp mot ruset och kicken han fick av att va med när det blev slagsmål.

”När adrenalinet kom igång fanns det inget som kunde stoppa oss”.

Hela livsstilen blev som en drogenligt ”Stefan”. Allt handlade om matcherna och nästa slagsmål. Det gick så långt att han var med och planerade sammandrabbningar när det gällde mötesplatser och flyktvägar efter slagsmålen. Han började skapa ett namn för sig själv och de yngre ungdomarna såg upp till honom.

Respondentens dagsläge

Idag jobbar ”Stefan” inom byggbranschen. Jobbet inom bygget har varit till och från periodvis, men har alltid funnits där och han har aldrig känt att han passat in i någon annan bransch. Idag har ”Stefan” en sambo och en liten flicka på 3 år. Sambon träffade han genom gemensamma vänner för ungefär 8 år sedan.

Gamla vänner från tiden då han var aktiv inom AIK:s supportergrupp ”Firman Boys” finns inte kvar längre. Han känner till att vissa sitter inlåsta och andra har försvunnit helt. Vissa har flyttat utomlands. De vänner han har idag håller inte på med kriminalitet över huvud taget. ”Stefan” var inte med när

Sverige fick sitt första dödsoffer på grund av huliganismen, men hans dåvarande vänner var inblandade och det blev vändpunkten för honom.

”Stefan” skriver i ett av mailen att fotbollsintresset finns fortfarande kvar. Det kommer aldrig att försvinna, även om det är lite mildare nu. Den livsstil ”Stefan” har idag skiljer sig markant från den han brukade ha under sin tid som aktiv supporter.

Respondentens syn på huliganismen

”Stefan” tycker inte att huliganer idag skiljer sig mycket från sin tid. Själva stilen och sättet påminner mycket om huliganer för ca: 10 år sedan. Det han kommer ihåg för tio år sedan var att man skulle ha kort eller rakat hår, tjocka kläder, och nästan alltid en halsduk, för att kunna skymma för ansiktet. Det är just de dragen som han med säkerhet kan säga urskiljer och utmärker en huligan från mängden när det gäller det yttre.

De yngre ungdomarna utför grova handlingar i samband med till exempel ett derby för att visa upp sig för de äldre. ”Stefan” skriver att ungdomar idag tycker att det är tufft att bli en i gänget, att bli accepterad. Det handlar mycket om att man söker en identitet inom gruppen. När han var aktiv, var han verksam inom ”Firman Boys”, vilket är Sverige största och mest beryktade supporterklubb. Uppgifter från 2007 visar att de då kunde mobilisera över 100 personer. (Sandstig 2007).

”Stefan” skriver:

”Hur allmänheten ser på huliganer idag beror helt på vem man frågar. Frågar man en ung kille som är insatt i svensk fotboll tycker han självklart att huliganer är tuffa. Frågar man en politiker tycker han eller hon säkert att huliganer är ett hot mot samhället”.

Det som oroar vår respondent idag är just mediernas roll. Han tycker att vissa medier, som riktar in sig på unga människor tar inte situationen på allvar. De framställer huliganer och för övrigt, andra liknande

grupper, som tuffa och trendiga och de bidrar till att ungdomar sakta men säkert ändrar uppfattning om dessa typer av människor. För ungefär tio år sedan sågs huliganer vara ”tuffa och grymma” bland ungdomar i de kretsarna, men idag har det blivit mycket mer accepterat på något sätt.

”Det har blivit mer öppet idag”.

Om fem år tror han, om det fortsätter så som det gör idag, kommer fler ungdomsgrupper se upp till dessa typer av människor.

När ”Stefan” slogs gjorde han det för firman.

”Vi gjorde det för att visa upp oss själva och skrämma de andra lagen”.

”Vi var tvungna att slåss för att upprätthålla den rädsla och respekt som fanns hos motståndarna”.

De var alltså tvungna att utföra olika våldshandlingar för att inte tappa den status och den respekt de hade bland motståndarsupportrarna och motståndarfirmorna. En annan anledning till varför de slogs så mycket var att de fick ut sina aggressioner genom slagsmålen enligt ”Stefan”. På köpet fick de något slags lyckorus som ej gick att uppleva på ett annat sätt. Efter en sammandrabbning kunde ruset sitta i flera dagar.

Respondentens syn på filmen och dess betydelse

”Stefan” själv har aldrig filmat en sammandrabbning. På hans tid var det inte lika vanligt med kameror i till exempel mobiltelefonen, som det är idag. Därför hade de andra förutsättningar. Men att det filmades det vet han om. Han kommer ihåg att vissa ibland använde sig av vanliga videokameror av mindre modeller. ”Stefan” tror att folk filmade slagsmålen för att ha det som något slags dokument för att visa vad som hade inträffat.

”Eftersom det gick information genom rykten och så vidare, var det nästan nödvändigt att filma. Det som var till vår fördel visades bland annat upp när vi hade fester och liknande”.

”Stefan” menar att det idag finns andra förutsättningar när det gäller tekniken som används i dessa sammanhang.

”Nästan varenda mobiltelefon har en kamera som man kan filma eller ta bilder med och allt kan laddas upp online för folk att se direkt. Tekniken har bidragit till att kulturen har förändrats en aning. Man märker att tekniken har, inte förändrat, men kanske påverkat anledningen till att man ger sig in våldssituationer”

Han tror att ungdomar påverkas mycket av filmer på till exempel YouTube.

”När ungdomar ser videoklipp på två supportergrupper som slåss blir de inspirerade”.

Anledningen till att huliganer slåss, tror ”Stefan”, är samma som för tio år sedan, man utför våldshandlingar för att få en ”adrenalin-kick”. Själva filmen har påverkat hela situationen, men denna faktor, tror han, bara finns i bakgrunden.

Själv var han inte den passiva typen, när det kom till slagsmål, därför har han svårt att tänka sig att han skulle kunna filma ett supporterbråk. Han var den typen som ville vara med i slagsmålet. Han förklarar att det finns två typer av människor, de som är med och de som är åskådare, och man måste vara av den senare typen för att kunna filma, utan att dras med i slagsmålet. Anledningen till att ungdomar i supportersammanhang filmar våldshandlingar, tror han, har mycket att göra med att man vill visa upp vad man har gjort, och vad som har hänt.

På sin tid fick ”Stefan” se mycket ihopklippta filmer som framställde AIK som

”...det överlägsna laget med de överlägsna supportrarna”

och det jämför han med dagens filmer. Skillnaden mellan de filmerna och dagens filmer är väldigt liten. Den stora och betydande skillnaden är just att tekniken har gjort allt mer lättillgängligt.

”Idag kan man utan problem filma med sin mobilkamera och lägga upp filmen inom en halvtimme. Sedan tar det inte lång stund innan halva landet har sett filmen”.

”Stefan” tror inte att våldsfilmerna uppmuntrar unga fotbollssupportrar att begå våldsbrott, men han tror att filmerna har en viss påverkan. Han tror att filmerna mer har en inverkan på sammanhållningen och gemenskapen i den egna gruppen än vad den har på att ungdomar ska begå våldsbrott. Många filmer klipps och redigeras för att framställa gruppen på topp och därför tror han att filmerna har en stor påverkan när det gäller denna punkt.

”Stefan” tror utan tvekan att den nya tekniken har påverkat våldsbrotten. Idag tar det inte lång tid innan en händelse är ute på Internet och det har bidragit till att personer i dessa kretsar har haft tillgång till material var de än befinner sig. Därför har hela denna ”subkultur”, som han vill beskriva det som, spridit sig väldigt snabbt över hela landet.

Slutsats

Till en början, vid analys av resultaten från vår enkätundersökning, ser man många intressanta delar och punkter. En definitiv slutsats vi kan dra utifrån våra studier är att den största spridningskanalen för våldsfilm i supportersammanhang är videodelningssajter online. Dessa är oerhört populära bland dagens ungdomar och i synnerhet bland unga män. Enligt vår enkätundersökning online var det inte en enda respondent som besökte en videodelningssajt mindre än 1-5 gånger per vecka, och detta anser vi är ett mycket starkt bevis på att videodelningssajter har blivit en del av vardagen för dessa människor. Därför kan vi med säkerhet fastställa att denna typ av media har blivit ett genomträngande mediefenomen.

Det som är väldigt tydligt är att ungdomar i dagens Sverige söker supporterrelaterat våld på Internet och att det är väldigt lätt att hitta sådant innehåll. Dessa typer av videofilmer och klipp sprids genom att

ungdomar bland annat rekommenderar och skickar länkar till varandra över Internet, genom bland annat olika communities och chatrum.

De senaste åren har unga människor även börjat använda mobiltelefonen för att, inte enbart filma, utan även sprida olika klipp. Idag kan man ladda upp ett videoklipp på till exempel YouTube direkt från mobilen, om man har en tillräckligt avancerad telefon. Med den mobila teknik som finns idag har det blivit mycket lättare för supportrar och huliganer att dokumentera olika händelser. Mobiltelefoner och Internet har inneburit nya möjligheter för huliganer att organisera sig och få ut information till omgivningen, detta genom till exempel bättre möjligheter till att organisera olika uppgörelser och så vidare, då tid och plats för slagsmål kan ändras snabbt.

Det framkommer även att majoriteten av ungdomar idag har en öppen syn gentemot filmning av supporterrelaterat våld. De flesta ungdomar kan idag tänka sig filma en våldssammandrabbning för att sedan ladda upp det på en videodelningssajt. Att dagens ungdomar har en öppen syn mot våldet förstärks av att de även tycker att våldsklipp inte bör förbjudas på videodelningssajter på Internet. Dagens ungdomar har inte något större intresse av att videoklipp med våldsinslag förbjuds på Internet.

Det som är oroväckande, utifrån våra enkätresultat är att de som anser sig själva inte vara aktiva supportrar har samma syn på supporterrelaterade videoklipp, som de som anser sig själva vara aktiva supportrar. Detta betyder att den öppna synen på supporterrelaterat våld delas inte enbart av de som är verksamma inom området, utan även av helt vanliga ungdomar.

Utifrån intervjun har vi även fått fram ett viktigt kvalitativt resultat, när det gäller hur filmen används i dessa kretsar. Vår respondent hävdar att det generellt finns två typer av människor när det gäller supportrar och huliganer. Den först typen är de som filmar och den andra typen är de som är med i själva våldet. Den typen av människa som filmar är mer av en passiv typ enligt vår respondent. När det gäller firmor eller supporterklubbar framgick det väldigt tydligt att filmer och videoklipp används i propagandasyften, både inåt, mot den egna publiken, men även utåt mot allmänheten. Huliganer använder filmen för att visa upp sitt lag och den status man har eller vill uppnå. Filmen används för att inge respekt och skräck hos motståndaren. De etablerade supporterklubbar som finns idag använder sig av film och filmklipp för att upprätthålla den rädsla och ”respekt” som de redan har

och som de har vunnit genom åren. Genom vår intervju kan vi dra den slutsatsen att de filmklipp, som finns uppladdade på videodelningssajter som YouTube, med våldsinnehåll och inslag av firmanamn eller symboler, används i detta syfte.

Huliganer och supportrar filmar olika sorters sammandrabbningar, vare sig de innehåller våldsscener eller inte, för att på något sätt dokumentera och senare visa upp dessa. Man vill få något slags bevis på vad som har inträffat, för att sedan sprida det vidare genom de olika kanaler som finns. Här menar vi att videodelningssajter som till exempel YouTube spelar en väldigt stor och betydande roll. Ser man återigen på Maddens studie, som vi nämnt ovan, visar den att 75% av ungdomar i åldern 18-29 år ser på videofilmer online varje dag. Därför kan det antas att mediet är en plats där ungdomar möts och interagerar i form av videoklipp och filmer. Detta förstärker vår slutsats om att videodelningssajter som YouTube är den största spridningskanalen för denna typ av film.

Huliganer och supportrar vill att allmänheten och människor i dessa kretsar ska se att de har slagit motståndarna och på så sätt förnedra dem genom att sprida filmklipp på Internet. Enligt vår respondent visades endast det som var till firmans fördel, vid olika sammanträden inom klubben. De filmklipp som är producerade av de olika supporterklubbarna eller firmorna ser ungefär likadana ut idag, jämfört med för ca: 10 år sedan. Den enda stora skillnaden idag är att man har tillgång till bättre teknik, i form av till exempel redigeringsprogram, som får filmerna att se mer professionella ut. Idag, som för 10 år sedan, redigeras dessa filmer på ett sätt som framställer de olika lagen och supporterklubbarna som starka och mäktiga.

Uppgifterna från intervjun visar att supporterrelaterade våldsklipp på Internet, kanske inte uppmuntrar unga supportrar till att begå våldsbrott, men kan påverka människor i dessa kretsar på ett negativt sätt. De filmklipp som är redigerade för att framställa en speciell klubb som stark har en viss påverkan på gruppens sammanhållning. Den bidrar till att sammanhållningen inom gruppen blir starkare. Vår studie visar även att unga supportrar och huliganer, rent generellt, utför våldshandlingar för att få en kick eller ett rus. De utför inte våldshandlingar för filmens skull, utan filmen är bara en ”bakgrundsfaktor”. Man kan inte bortse ifrån att dessa ungdomar blir inspirerade av filmer och klipp i denna genre, men det är inte själva anledningen till varför de utför våldshandlingar. Filmen är en påverkande faktor men det är troligen inte anledningen till våldshandlingarna i sig.

Den teknik vi har idag har förändrat förutsättningarna för hur människor i dessa grupper agerar när det gäller just filmklipp på Internet. Idag finns det andra förutsättningar om man jämför med ca: 10 år sedan. Förr i tiden filmade man sammandrabbningar med handhållna videokameror, men idag kan detta göras på helt andra villkor. Vem som helst kan filma och när det gäller spridning av dessa filmer och klipp har vi fått en markant förändring i och med dagens teknik. Idag kan man inom loppet av ett par minuter ta en sammandrabbning från ”gatan” ut på Internet, tillgängligt för hela världen. Detta innebär inte bara att spridningen av videoklipp har simplificerats, utan även att spridningen av denna ”subkultur” nästan kan följas online i realtid

En oroväckande situation är massmediernas roll i det hela. Huliganer, som för övrigt anses tillhöra en ”subkultur”, framställs som tuffa och trendiga av dagens medier, där dessa sorters filmklipp används. Detta kan man både se i de reportage vi har analyserat, men även väldigt tydligt i vår intervju.

Till sist är det värt att nämna att det fortfarande de som har en våldsföraktande attityd i gruppen som anser sig vara aktiva supportrar. Dessa personer i vår studie är få och deras attityd är genomgående. Med det menar vi att de ogillar våld både när det gäller i samband med filmning och i samband med den teknik som vi har tagit upp.

Sammanfattningsvis har vi kommit fram till att filmen och dess spridning har en väldigt stor betydelse för unga människor i samband med huliganvåld. Vi har även kommit fram till att dagens teknik spelar en stor roll när det gäller spridningen av denna typ av film. Filmen sprids delvis för att det finns ett intresse för våld bland ungdomar och att supportrar filmar i ett slags ”dokumenterande syfte”, men delvis även för att marknadsföra de olika ”firmorna”. En slutsats kan vara att dessa filmer rent generellt inte uppmuntrar unga människor att utföra våldshandlingar eftersom supportrar och huliganer inte utför våldshandlingar för filmens skull, utan primärt för att få sig ett rus eller en kick.

Filmerna sprids med hjälp av den teknik vi har idag och tekniken har bidragit till att spridningen har simplificerats enormt. Utifrån våra resultat kan vi även dra slutsatsen att fenomenet videodelningssajter kan ses som en mediakonvergens av Internet och TV. Interaktivitet och tillgänglighet kombineras med olika mediekanaler och privata användares egenproducerade videoklipp. Dessa fenomen, om man så kan kalla dem, har blivit som en virtuell mötesplats för unga i dagens samhälle.

Källkritik

Eftersom det finns få tidigare undersökningar, som har varit applicerbara på vår typ av studie, har vi till stor del förlitat oss på våra undersökningar. Vår enkätundersökning har helt varit online och detta har inneburit att vi inte har haft någon kontroll över våra respondenter när det gäller urval. Därför vet vi att det finns möjlighet till informationsfel och det innebär att studien resultat måste ses med hänsyn till metod. De få källor vi har använt oss av i form av TV-reportage och böcker har varit väldigt hjälpsamma och dessa har med all säkerhet varit pålitliga. När det gäller vår onlineintervju med den före detta huliganen är vi mycket säkra på att han är vem han utger sig vara. Här hade vi en mailkonversation som pågick i ca: två veckor och det som framkom under intervjun verkade stämma överens med våra övriga uppgifter.

I och med att vårt konto på forumet Flashback blev spärrat efter 1,5 dagar innebar detta att vi fick ett visst bortfall och vi är väl medvetna om detta. Men överlag anser vi att detta endast har påverkat vår studie och våra resultat på ett obetydligt sätt.

Förslag på vidare forskning

När det gäller förslag på vidare forskning har vi två intressanta områden som vi tycker relaterar till vår studie och som vi själva gärna hade velat spåna vidare på. Det ena förslaget är ämnet ”mobilfilmmande”, alltså film som spelas in genom mobiltelefoner idag. Den svenska Integritetsskyddskommittén kom för ett år sedan upp med ett lagförslag som skulle förbjuda smygfilmning av privatpersoner, genom bland annat mobiltelefoner, för att värna om den personliga integriteten. Med denna lag vill man inte motverka utvecklingen utan man vill skydda den personliga integriteten (www.anniejohansson.se). Men är det verkligen inte så att man motverkar utvecklingen med en sådan lag? Ett konkret exempel är när man med mobiltelefonens kamera filmade när personal i ett skolkök hade tappat mat på golvet, och sedan serverat samma mat till eleverna (www.anniejohansson.se).

Det andra förslaget till vidare forskning har med huliganismen att göra. Supporterlaget.se är en webbsida, som har börjat lanseras väldigt flitigt den senaste tiden, både på TV och på webben. Här har

man en avsikt att skapa en ”schysst” supporterkultur. Här lyfts bland annat supportrar fram som har utfört goda gärningar för sina respektive lag o.s.v. Det skulle vara intressant att ta reda på om en sådan satsning kan förändra den dåliga attityd som finns idag inom supporterkulturen och i så fall vilken påverkan den har i praktiken. Här menar vi att man ska fokusera på just webbsidan ur ett medietekniskt perspektiv och hur den har för påverkan på människor (www.supporterlaget.se).

Litteraturförteckning

Litteratur

Von Feilitzen, C. (2009): Influences of mediated violence – a brief research summary, Nordicom, University of Gothenburg.

Malmström, B. (2007): "Antalet fotbollshuliganer ökar i Sverige". Svenska dagbladet, 23/10.

Buford, B. (1992): Bland huliganerna. Scandbook AB, Falun.

Haag, A. (2009): Att vinna en tro och förlora sig själv – om livet i sekter och karismatiska grupper. WS Bookwell, Finland.

Bjunér, A. & Berg, J. (2008): "Klubbar kan få betala polisbevakningen". nyhetskanalen.se 28/3.

Sandstig, O. (2007): Slaget om allsvenskan. Café nr. 10/2007.

Brännberg, T. (1996): Sporten eller livet. Heatwave Förlag AB, Stockholm, s. 25-40.

Ilshammar, L. (2005): Offentlighetens dimensioner - På väg mot medievärlden 2020. Studentlitteratur, Lund, s. 301-322.

Andersson, L. G, Hedling, E. (1999): Filmanalys – en introduktion. Studentlitteratur, Lund, s. 5-64.

Filmer och dokumentärer

+Ascberg, TV8, 17 november (2009)

Insider, TV3, 25 oktober (2007)

Football Hooligans International, Discovery Channel (2007)

Digitalt

http://www.svd.se/kulturnoje/understrecket/youtube-liknar-inget-vi-har-varit-med-om_3601041.svd
(2009-11-24)

http://www.wii.se/publicerat/doc_details/78-svenskarna-och-internet-2009.html s. 41, (2009-12-21)

http://www.pewinternet.org/~media/Files/Reports/2007/PIP_Online_Video_2007.pdf.pdf (2009-12-18)

<http://www.thefreedictionary.com/hooligan> (2009-11-19)

<http://www.ne.se/huligan> (2009-11-19)

<http://www.sverigesscenen.se/> (2009-11-17)

<http://www.fria.nu/artikel/19734> (2009-11-17)

<http://www.huliganparon.se/web/Risksupporter.aspx> (2009-11-17)

http://www.huliganparon.se/web/Dom_kallar_oss_casual.aspx (2009-11-17)

<http://computertimes.asia1.com.sg/specials/story/0,5104,976,00.html> (2009-12-14)

http://www.acnmobile.com/mobile/se_se/getting_started/messaging/SMS-MMS.jsp (2009-12-27)

<http://www.datacomshop.com/bluetooth.pdf> (2009-12-27)

<http://anniejohansson.se/2009/04/02/hog-tid-att-infora-smygfotoforbud/> (2009-12-27)

<http://blondinbella.se/category/videoblogg/> (2010-01-14)

http://www.slideshare.net/peter_johansson/vad-r-webb-20-digitala-lrresurser-och-lrverktyg (2010-01-04)

<http://www.supporterlaget.se/> (2010-01-04)

<http://www2.notisum.com/Pub/Doc.aspx?url=/rnp/sls/lag/19620700.htm> (2010-01-14)

<http://www.youtube.com/user/svt?blend=1&ob=4&rclk=cth> (2010-01-14)

Bilagor

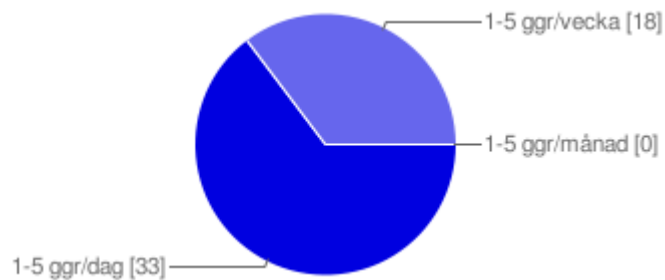
Enkätformuläret

Internetlänk till formuläret

<http://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dGtvSDBNV21IaVI0OWU4c0lQMmRldUE6MA>

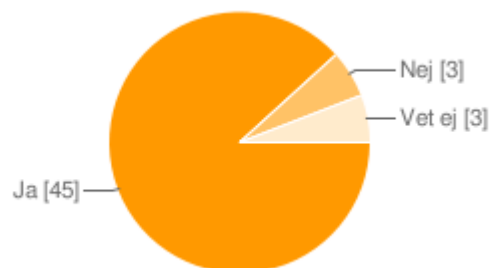
Hur ofta besöker du videodelningssajter på Internet?

(Ex: YouTube, Facebook)

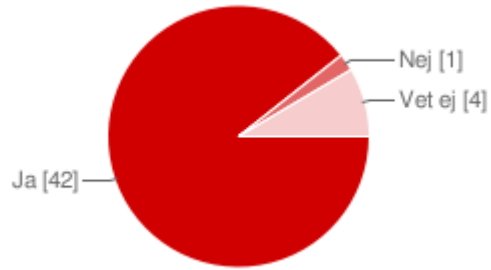

Har du, eller någon i ditt umgänge, sökt supporterrelaterade våldsfilmerna på Internet?

(Om svaret är Nej eller Vet ej, hoppa över nästa fråga)

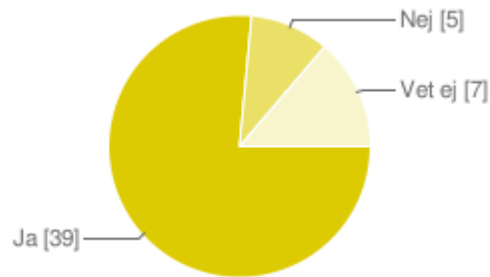

Var det lätt att hitta supporterrelaterade våldsklipp på Internet?

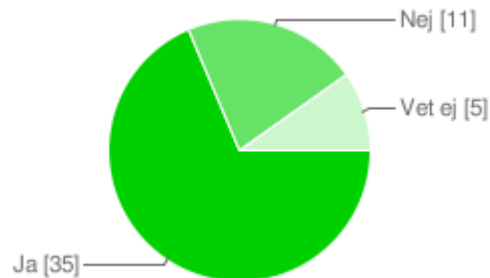

Har du någon gång blivit rekommenderad att besöka en videodelningssajt för att se ett supporterrelaterat våldsklipp?

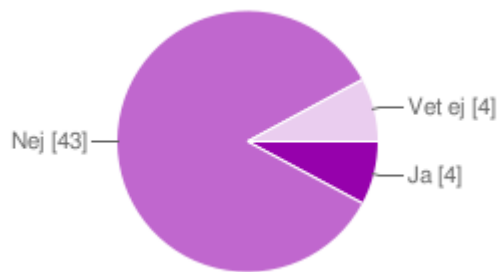
(Ex: Rekommendationer från vänner, supporterkamrater o.s.v.)

Kan du tänka dig att filma ett supporterrelaterat våldsbrott, för att sedan ladda upp det på en videodelningssajt?

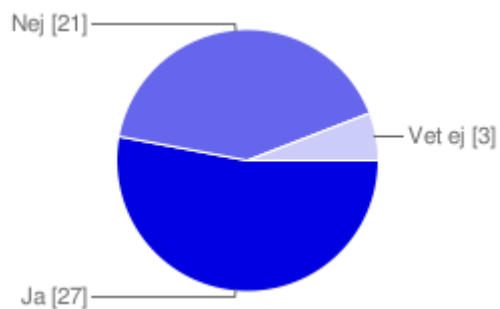

Tycker du att videodelningssajter på Internet bör förbjuda våldsrelaterade videoklipp?

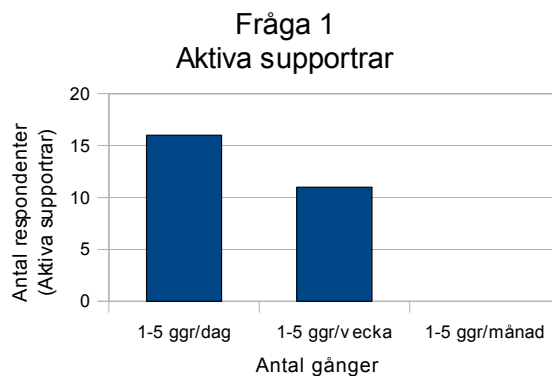

Anser du dig vara en aktiv supporter till en svensk fotbollsklubb?

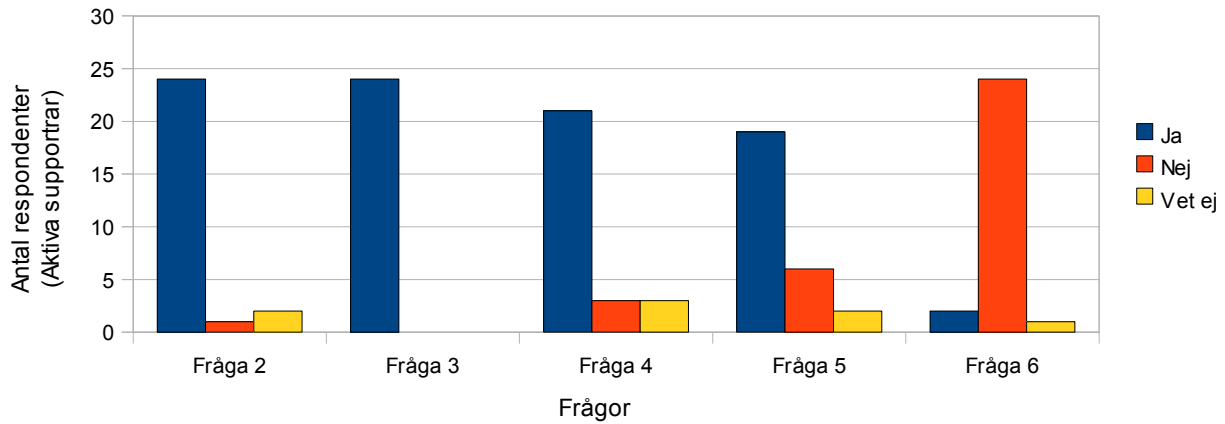
(Med en aktiv supporter menar vi en person som går på mer än 70% av klubbens hemmamatcher i allsvenskan)

Diagrammen nedan visar endast hur de respondenter som anser sig vara aktiva supportrar har svarat.

Fråga 2 - 6
Aktiva supportrar

Intervjufrågor

Bakgrund

Vilken sorts barndom har du haft?

Hur har dina familjeförhållande och föräldrar varit?

Hur gick det i skolan och med din utbildning?

Vilka sorts intressen hade du?

Idag

Vad har du för yrke idag?

Vad har du för civilstatus idag?

Vilka sort vänner har du?

Vilka sorts intressen har du idag?

Vad har du för livsstil?

Huliganism

Vad tycker du utmärker en huligan?

Kan vem som helst bli fotbolls huligan?

Är du en huligan? Är du med i någon firma?

Vilka vet om huliganlivet? Hur ser allmänheten på huliganer idag?

Varför tror du att huliganer slåss?

Filmens betydelse

Vissa av de bråk som sker efter matcherna brukas filmas, har du eller någon du känner filmat ett supporterbråk?

Om inte, skulle du kunna tänka dig filma ett supporterbråk?

Varför tror du att huliganer filmar supporterrelaterat slagsmål?

Tror du våldsfilmerna uppmuntrar unga fotbollssupportrar att begå våldsbrått?

Tror du att våldsbrotten har påverkats av mediefenomen som till exempel YouTube? (ex. Spridning tillgänglighet, ny teknik)

Lagtext

Brottsbalken, andra avdelningen, 16:e kapitlet

1 § Stör folksamling allmän ordning genom att ådagalägga uppsåt att med förenat våld sätta sig upp mot myndighet eller eljest framtvunga eller hindra viss åtgärd och skingrar den sig ej på myndighets befallning, dömes för upplopp, anstiftare och anförare till fängelse i högst fyra år och annan deltagare i folksamlingens förehavande till böter eller fängelse i högst två år. Om folksamlingen skingrar sig på myndighets befallning, dömes anstiftare och anförare för upplopp till böter eller fängelse i högst två år.

Brottsbalken, andra avdelningen, 3:e kapitlet, 5 § och 6 §

5 § Den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd, döms för misshandel till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Lag (1998:393).

6 § Är brott som i 5 § sägs att anse som grovt, skall för grov misshandel dömas till fängelse, lägst ett och högst tio år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen var livsfarlig eller om gärningsmannen tillfogat svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom eller eljest visat särskild hänsynslöshet eller råhet. Lag (1988:2)